A TANTÁRGY ADATLAPJA

Dogmatika (szoteriológia és eszkatológia)

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3. Intézet	Református Tanárképző Zeneművészeti Intézet
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	REFORMÁTUS VALLÁSPEDAGÓGIA
1.7. Képzési forma	nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	***Dogmatika (szoteriológia és eszkatológia)***			A tantárgy kódja	TLM1403X
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Püsök Sarolta, habilitált egyetemi docens				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Püsök Sarolta, habilitált egyetemi docens				
2.4. Tanulmányi év	II.	2.5. Félév	2.	2.6 Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszáma)

3.1. Heti óraszám	**3**	melyből: 3.2. előadás	**2**	3.3. szeminárium/labor/projekt	**1**
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5. előadás	28	3.6 szeminárium/labor	**14**
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					**óra**
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összóraszámmal)					14
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					8
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszáma					**84**
3.8. A félév összóraszáma					**126**
3.9. Kreditszám					**5**

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	
4.2. kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Okostábla, vetítő, szakkönyvek, filozófiai lexikonok, szemléltető eszközök
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Okostábla, vetítő, szakkönyvek, filozófiai lexikonok, szemléltető eszközök

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)[1]

[1] A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is,

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	**Kompetencia**
CP3.a-b.	- vallási intézményt képvisel - vallási tevékenységeket népszerűsít
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	**Kompetencia**
CT1.a.	- filozófiai, etikai és vallási ismereteket alkalmaz

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)[2]

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	**Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)**	**Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)**
CP3	A hallgató / végzett rendszerezett és racionális módon írja le a vallási és teológiai fogalmakat, történeti fejlődésükre utalva, és ezeket kritikus és érvelő módon magyarázza.	A hallgató / végzett rendszerezett módon elemzi a teológiai elméleteket és fogalmakat, és elfogadja a párbeszédet különböző vitatott témákban, vallási toleranciát tanúsítva, valamint közös keresztény alapokat keres különböző vallási csoportok között.
CT1	A hallgató / végzett leírja a keresztény erkölcsi elveket és normákat, rendszerezi az etikai fogalmakat (pl. jó, rossz, bűn, büntetés, erkölcsi jutalom stb.), és különbséget tesz saját és mások cselekedetei között, azok következményeit értve és előre látva a társadalmi értékek és az Evangélium szemszögéből.	Reflexív gondolkodás alapján a hallgató / végzett alkalmazza a keresztény erkölcsi elveket és normákat.
		...

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
A keresztyén teológiatörténet alapjainak megismerése • A hallgató képes azonosítani és megérteni a keresztyén teológiatörténet legfontosabb eseményeit, tanítómestereit és azok hatását a mai keresztyén gondolkodásra. • Ismeri a keresztyén hitvallások, mint például a Heidelbergi Káté és a II. Helvét Hitvallás, tartalmát és jelentőségét, különös figyelmet fordítva az Szentlélek Istenre és a szoterológiára és eszkatológiára. **A vallási tévedések és herezisek felismerése** • Megérti a legismertebb tévedések és herezisek lényegét, és képes azokat kontextusba helyezni a keresztyén teológiai diskurzusban, hogy elkerülhesse azok jövőbeni ismétlődését.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)

ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

[2] Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb odalán kell feltüntetni.

Teológiai fogalmak és elméletek elemzése

- A hallgató képes a teológiai fogalmak mélyreható elemzésére, beleértve azok történeti és gyakorlati összefüggéseit, valamint relevanciájukat a mai keresztyén közösségek számára.

Bibliai ismeretek alkalmazása

- Képes a bibliaismereti alapok integrálására különféle teológiai összefüggésekben, ezzel segítve a keresztyén hit mélyebb megértését és a bibliai üzenetek gyakorlati alkalmazását.

Vallási párbeszéd és tolerancia

- Nyitott a vallási párbeszédre, képes a vallási tolerancia alapelveit tiszteletben tartva érvelni, és a saját meggyőződését érvekkel alátámasztani, miközben törekszik a közös keresztyén alapok megtalálására.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A Szentlélekisten	Előadás, PP	Szűcs 78-81; Lochman 142-150; Török 369-382; Kocsis 172-178, HK. 53-54
2. A Szentháromságtan	_ " _	Szűcs 45-51, Török 137-170; Kocsis 89-92; McGrath 229-247;
3. A Lélek munkája I.	_ " _	Lochman 149-156; Török 369-377;Kocsis 223-231
4. A Lélek munkája II	_ " _	Lochman 157-166; Török 383-402;Kocsis 213-223
5. Az egyház élete	_ " _	Szűcs 78-84; Lochman 161-164; Török 402.411; McGrath 356-374;
6. Az egyház mint a hit tárgya és empirikus valóság	_ " _	Szűcs 84-88; Lochman 168-170; Török 412-420; Kocsis 278-288; Fazakas(B) 742-751
7. Keresztség	_ " _	Szűcs 96-106; Lochman 175-180; Török 447-464;Kocsis 255-269; McGrath 374-390; HK: 66., 69., 71., 74.
8. Úrvacsora	_ " _	Szűcs 106-115; Lochman 173-175; Török 464-477; Kocsis 269-278, McGrath 356-374; HK: 75-77.
9. Kegyelmi kiválasztás, megigazulás, megszentelődés	_ " _	Szűcs 89-96; Török 171-180; Kocsis 179-208; HK: 60.
10. Bűn és megbocsátás	_ " _	Szűcs 106-121; Lochman 175-185;Török 259-284; Kocsis 119-135; HK: 88-91.
11. Kiengesztelődés és megbékélés	_ " _	Török 474-477;
12. Az imádkozásról	_ " _	Szűcs: 143-146 HK: 116-117., 129.
13. A test feltámadása	_ " _	Lochman 186-198; Török 485-495; Kocsis 295-299
14. Az örök élet, kozmikus váltság és végső reménység	_ " _	Lochman 199-206; Török 477-485; Kocsis 290-295, McGrath 406-416.

Könyvészet

Kötelező:

1. BARTH Károly: *Kis Dogmatika*. Ref. Missziói Munkaközösség, f.a.
2. G. van den BRINK – C. van der KOOI: *Keresztyén dogmatika*. Exit Kiadó, Kolozsvár, 2022
3. KOCSIS Elemér: *Református Dogmatika*, Debrecen: KFRTKF, 1998.
4. LOCHMANN, Jan Milic: *Az apostoili Hitvallás. Dogamtikai vázlatok a Hiszekegy nyomán*, Budapest: Kálvin Kiadó 1995.

5. MCGRATH, Alister E.: *Bevezetés a keresztény teológiába*. Budapest: Osiris, 1995.
6. PÜSÖK Sarolta: *Újragondolva – Tanulmányok a rendszeres teológia tárgyköréből* Kolozsvár/Cluj-Napoca - Ro, Ed. Egyetemi Műhely, 2021.
7. *Református hitvallások* (Koinónia, Kolozsvár, 1998 – 2000): La Rochelle-i-, Belga-, Westminsteri-, Ír-, Skót Hitvallás, Dordrechti Kánonok, továbbá a Heidelbergi Káté és II. Helvét Hitvallás.
8. SEBESTYÉN, Jenő: *Református Dogmatika*. Budapest: Ref. Teol. Akadémia, 1940.
9. SZŰCS Ferenc: *Hitvallásismeret*, Károli Gáspár Hittudományi Egyetem, Budapest, 2007
10. TAVASZY Sándor: *Református Keresztyén Dogmatika*. Kolozsvár, 1932.
11. TÖRÖK István: *Dogmatika.* Amsterdam: Free University Press, 1985.
12. WELKER, Michael: *Isten Lelke - A Szentlélek teológiája*, Exit, Debrecen-Kokozsvár/Cluj-Napoca, 2018.

Ajánlott:

1. CHADWICK, Henry: *A korai egyház*. Osiris, Budapest, 1999.
2. FEKETE Károly: *A Heidelbergi Káté magyarázata.* Kálvin Kiadó, Budapest, 2013.
3. FREY, Christofer: *Repetitorium der Dogmatik. Für Studierende der Theologie*, Waltrop: Spenner, 2000
4. HÄRLE, Wilfried: *Dogmatik*, Berlin/New York: de Gruyter, 2007.
5. HAUSCHILD, Wolf-Dieter: *Lehrbuch der Kirchen und Dogmengeschichte*, Bd. I-II, Gütersloh: Chr. Kaiser 1995
6. KÁLVIN, János: *A keresztyén vallás rendszere* (1559), ford. Buzogány Dezső, I-II. kötet, Kiadja a Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, Budapest 2014
7. MCGRATH, Alister E.: *The Christian Theology Reader*. Blackwell, Cambridge, 1996.
8. NIESEL, Wilhelm: *Kálvin teológiája*. Kálvin Kiadó, Budapest, 1988.
9. PÜSÖK Sarolta *Az eleve elrendelés kérdése, avagy a „mennyei puzzle" kirakása* – In: Egyediség és véletlen – interdiszciplináris párbeszéd 4., (A Bolyai Társaság szervezésében a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetemen tartott 4. nemzetközi interdiszciplináris konferencia előadásai, 2015. nov. 6-7.), ISBN 978-606-8145-95-2, Cluj-Napoca, Ed. Egyetemi Műhely Kiadó, 2016, pp.167-179., pag.12,
10. PÜSÖK Sarolta: *A Hitvallásismeret elvi és gyakorlati kérdései* – In. Studia Univ. Babeş-Bolyai, Theologia Reformata Transylvanica, Kolozsvár -Ro, 2003, Nr. 1-2. (5–6.), pp.138–150
11. PÜSÖK Sarolta: *A kulcsok hatalma újragondolva* - In: Acta Theologica Papensia 19. (Coram Deo – Tanulmányok a 60 éves Németh Tamás tiszteletére), Szerk: Jaap Doedens és Szabó Előd, A Párai Református Teológiai Akadémia kiadása, Pápa, 2018, ISSN 1419-8363, pp. 178-187., pg. 10.
12. PÜSÖK Sarolta: *Hagyományőrzés és újítás összjátéka az erdélyi református egyházban az 1989-es változásokat követően*– In. Studia Univ. Babeş-Bolyai, Theologia Reformata Transylvanica, Cluj-Napoca -Ro, 2017, Nr.1., pp. 185-192., pg. 8
13. PÜSÖK Sarolta: *A hit és a jó cselekedetek kérdése a Heidelbergi Káté korában és ma*, – In: Studia Doctorum Theologiae Protestantis, A Kolozsári Protestáns Teológia Kutatóintézetének kötetei, (Jubileumi kötet a Heidelbergi Káté születésének 450. évfordulójára), Kolozsvár, 2014, Nr.1., Évf/Ed./Year/Jahrgang V., pp. 157-165.
14. PÜSÖK Sarolta: *Sören Kierkegaard teológiájának súlypontjai*, (Punctele cardinale ale teologiei lui Søren Kierkegaard – Cluj-Napoca -Ro, Ed. Egyetemi Műhely, 2010. Pg.168, ISBN 978-606-8145-09-9
15. RAHNER, Karl: *A hit alapjai*. Agapé, Budapest, 1998.
16. RAVASZ László: *Kis Dogmatika*. Budapest: Zsinati Iroda, 1990.
17. ROHLS, Jan: *Protestantische Theologie der Neuzeit*, Bd. I-II, Tübingen: Mohr&Siebeck, 1997.
18. TILLICH, Paul: *Rendszeres Teológia*. Budapest: Osiris, 1996.
19. WEBER, Otto: *Grundlagen der Dogmatik*, Bd. I–II, Neukirchen-Vluyn, Neukirchener Verlag, 1987.
20. WELKER, Michael: *Gottes Offenbarung. Christologie*, Neukirche-Vluyn, Neukirchener Verlagsgesellschaft, 2012.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
3. FEJEZET. Szentháromság Isten. 91	A hallgatók referátumai – ill. ezek megbeszélése,	Az alábbi könyv fejezetei: G. van den BRINK – C. van der KOOI: *Keresztyén dogmatika*. Exit Kiadó, Kolozsvár, 2022

9. FEJEZET. Izráel és a szövetség 373	– “ –	
12. FEJEZET. Az életadó Szentlélek 537	– “ –	
14. FEJEZET. Egyház – Sákramentum – Tisztségek 627	– “ –	
15. FEJEZET. Az ember megújulása 705	– “ –	
16. FEJEZET. A világ megújítása 777	– “ –	
Könyvészet G. van den BRINK – C. van der KOOI: *Keresztyén dogmatika*. Exit Kiadó, Kolozsvár, 2022		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok[3]	9.2 Értékelési módszerek[4]	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Minden vizsgakérdésnél legalább a min. átmenő jegy elérése	Szóbeli vizsga	90%
9.5 Szeminárium/ Labor	Értelmes, világos előadásmód, szakszerű érvelés	Kiselőadások tartása a szemináriumok témáiból, ill. csoportmunka (szövegelemzés, vita)	A vizsgára jelentkezés feltétele, ill. a jegy 10%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Az egyes témakörökhöz kapcsolódó kérdések 50%-ának a megválaszolása az előadások ill. a kötelező szakirodalom alapján.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)[5]

	○	**A fenntartható fejlődés általános ikonja**
		Nem alkalmaz-ható

○	○	○	○	○	○	○	○	○

[3] Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

[4] Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

[5] Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: *„Nem alkalmazható”.*

Kitöltés időpontja:	Előadás felelőse:	Szeminárium felelőse:
2026.08.17.	Dr. habil. Püsök Sarolta, egyetemi docen	Dr. habil. Püsök Sarolta, egyetemi docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
...

Intézetigazgató:

Dr. Péter István